

Közlöny
Helyben és
egy évre
Fél évre
Negyed évre

Egyes
A lap
Ezen
Közlöny
Helyben
és egy
évre
Fél évre
Negyed évre

Egyes
A lap
Ezen
Közlöny
Helyben
és egy
évre
Fél évre
Negyed évre

Az új

Meg
mutatás,
lődes ren
ban. Az
lőben a
nagyobb
ház karza
sőbb
háiban to
termében.

A ké
kezdődött,
feloldas
az üléster
mán a má
dik pad sa
háta mög
Tisza mög

A ki
megjelent
díjnyel
S z a p á r
eimonda
helyzet
nyezterelő
pintatosnak
mány prog
lyet a mé
léssel foga
helyreállít
latkozott,
nége által
nehezebb,
formokba
hogy az e
egész k
képezi i
a kormány
nossági t

Szap
lalt fol és
jából igen
pintattal
magartatá
nem tont
lézkezesel
javára vá
désében

Ugy szer
Ha soká
Fényes sz
Nincs ily
Íranted ig
Rajba van

Földi por
Egy, a m
Látva a
Ha lelket
E földi o
Csak te

Minden s
Szívem k
... Tán
Hiszen ez
... Akk
Csak te

Látszó n
Szem-sz
Némán l
Miket eg
Bonhata
Mindenn

Le le e
Szemeim
Úde sz
Csillago
... Im
Fény fe
Lehellet
Magass

Csak ezeket említem fel a város javára tett jóakarati munkálkodásomból, s ezeket nem dicsekvésképpen sorolám fel, csak feltüntetem annak igazolására, hogy mint polgár, megtettem kötelességemet városunk iránt, s a fenti tények és a hatvan-utcai vasut létesítése mellett tanuskodnak.

Visszatérve főügyünkhöz, lehetetlen, hogy őszinte szívvel fakadó hálás köszönetet ne mondjak városunk mindazon derék s nagyra becsült polgárainak, a kik szívesek voltak a hatvan-utcai vasut létesítésében nekem egy vagy más irányban segítségemre lenni! Közreműködésükért és fáradaimkért az én köszönetem legyen a legcsekélyebb viszonzás.

Magamra nézve meg vagyok győződve, hogy vannak, lesznek, kik az igazságnak leplezetlen feltüntetése után, méltányosabban ítélendik meg ez ügyben kifejtett munkálkodásomat egyfelől, — s felismerik másfelől a — pávatollal kérkedő szajkót.

Soha nem kerestem fényes kitüntetést, nem vágytam hírnévre, nem áhítottam dicőség után. Mind ez nem nekem, nem a debreczeni egyszerű polgárnak való.

De nem viselhetem el szóltanul a méltatlan megbántást, nem hagyhattam szó nélkül kétségtelenül hasznos eredményező, s nekem sok pénzemből kerülő működésemmel elismerés, legalább erkölcsi elismerés nélküli hagyatást; — ezért derítém ki a valót, mely fényesen igazolja, hogy kié hát — ha létezik — az érdem?

En nyugodtan várom bárki igazságos és részrehajlatlan ítéletét, mert reám nézve az kétségtelenül csak megnyugtató lehet.

En a kor, a tettek embere voltam és az vagyok ma is. Az is maradok.

Kedvező ajánlat.

Miután a vásártéri vasutnál látom a rossz kezelést, tulkiadást, hiányos üzletvezetést, a részvényesek megkárosításait; tehát én, hajlandó vagyok bizonyos feltételek mellett kezelésem alá venni azon esetre, ha a t. részvényesek nekem a már hat és fél évtől tartó kiadásaimat, fáradságaimat és sok nyughatatlanságaimat, a majorságomban Márk Endre ur által okozott sok kárait, némi részben megjutalmazzák, azon esetre minden száz forintos részvényre osztalékok adok 5 percentszáz, a befektetett tőkéből egy évi 5 percentszázalékokat előre biztosítok.

Ezen vásártéri vasutnál a részvényesek meg vannak károsítva az 1889. évről is már, 1000 forint deficittel.

Ezen ajánlatomat ajánlom a t. részvényesek figyelmébe és tárgyilagos megbeszélésükre. Ezen ajánlatomat Lengyel Imre urnak márczius 1889. november 15-én elküldtem.

Ezen ajánlatom már szíves figyelemmel, mivel a mostan 40 — 50 forintot érő 100 forintos részvény, teljes száz forint értékben megmarad.

És most az a kérdés, hogy nekem fizetik-e meg a t. részvényesek kiadásaimat és a majorságaimban okozott sok káraitam vagy pedig még tovább is a részvényőket hagyjak meg több esztendőknél át, fűgyasztani saját kárhoz, bizonytalanságba lenni. Azon esetre, ha a részvényesek öt százalékot osztalékokat kapnak, további építkezésre kilátás lesz.

Nem panaszképek mondok, de áldoztam én 1860-ik évtől kezdve mindez ideig Debreczen városért, ennek fejlődéséért, előmeneteléért, felvirágzásáért, mert én mindég ott voltam minden nagyobb mozgalomba, hol Debreczen város és ennek fejlődéséről szó volt és hozzá is járultam, elősegítettem fáradságommal s pénzemmel erőmhöz képest, tölem telhetőleg, de én azzal tartom, hogy nem tartozom én sem a nagy társadalomnak, sem a vasút-társaságnak, a pénzem eikölteni és a vásártéri vasut miatt anyai sok kárt vallani rosszakarómi miatt.

Mindenen közlésemmel felhívom a részvényesek figyelmét és bölcs belátásukat, hogy azon helytelen és nem igaz követelésnek, zaklatásnak legyen vége, a melyet elkövet az igazgatóság vélelem.

Debreczen, 1889. január hó 31-én.

Balla Mihály.

vánuló jóindulatot elmulasztja, a részvényesekkel a dolgot megunassa és így lehetetlenné teszi a kiépítést, — de ez nem sikerült neki, mert Zelenka urra lett bízva a munkálat, s ő el is végezte emberül.

Hogy van nekem ehhez a vasúthoz való közöm, azt a miniszterium eljárása bizonyítja.

A város és a társaság közti szerződést Szikszay József, Kovács József és Márk Endre urak akarták megkötni, — velem háromszor irattak alá oly nyilatkozatot, hogy én a vasutat átadtam, de a miniszterium nem fogadta így el a dolgot. — Szept. 20-án este Kovács József ur magához hivatott, valami 3 iv papírnak az aláírását kérte tőlem, hogy ő azzal Budapestre mehessen, mire őt Márk Endre ur — ki ott időzött ez ügyben — táviratilag hívta fel. En aláírtam, — de a miniszter ezt sem fogadta el, sőt kimondta, hogy csak Balla Mihály és érdektársai köthetik meg a szerződést a várossal, mint a kik a vasút-építésre engedélyt nyertek.

Itt sült ki legjobban, hogy Márk Endre ur menyire háttérbe kívánt engem szorítani a már kész vasutnál, ámbr néha egy és más dologban még a megalakulás után is megkérdézet, mert kénytelen volt vele, — de a hol csak lehetett, mint fentebb kimutattam, mellőzött, kizárt, háttérbe szorított.

Megvallom, azt hittem, hogy jelen iratomban elsorolt fáradozásaim, bajlódsaim, áldozatviteltem, testi töredelmem és kézzépben tett kiadásim viszonzásul a társaság megértit legalább 2000 forintot, vagy 20 darab részvényt: ad, s ime, mi az eredmény? Az, hogy az új vasut létesült olcsón és lehető gyorsan, mert én áldozatokkal mindent előre elkészítettem, s én, ki mindezeket tettem, sem erkölcsi, sem anyagi elismerésben nem részesültem, mert erre az tart számot, ki a cselekedés idejében épen semmit sem tett; nekem jutott a családás, a mellőzés lehangoló, kellemetlen érzete, tudata — és ráadásul a jelentékeny anyagi megkárosodás. — És bizony mindez eikeserítőleg hat reám, mert önérzetemet mi sem sérthető jobban, mint látni, hogy önzetlen törekvésem, hasznos működésem jutalma: csuf kijátszás lett.

Egyszerű, de igaz polgára vagyok Debreczennek, s mióta tenni és hatni tudtam, mindég e szép jövőjű, s általam őszintén szeretett város emelésére és felvirágztatására használtam csekély erőmet.

Nem akarok dicsekedni tetteimmel, de felemlitem, hogy már 1861-ben fáradoztam az „Emlék-ker” társulat létesítésén, — hogy a nagytemplom és kollegium közti tér olyanán legyen, mint lett is. E társulatnak mindvégig választmányi tagja lettem.

Az oly nagy horderejű, s mindenkor kiváló hivatással bíró gazdasági egyesületünknek 1861-ben 100 tagot gyűjtök s buzgón igyekeztem megalakulásán.

Ez évben (1861.) szorgalmaztam Kovács Dániel akkori tiszti főügyész ural egy sertés mássa felállítását, de ez a változott viszonyok miatt csak később létesülhetett.

1868-ban mozgalmat indítottam kérelmezni a hatóságtól a terményvásárnak Hatvan-utczára való áthelyezését, s így, hogy az ide s nem más utczára tétetett, szintén az én kezdeményezésemnek hasznos eredménye.

A városi tilalmsból 1868-ig az utczák bizonyos mennyiségű szénát kaptak a várostól az utcai bikák részére, tekintet nélkül ezeknek számára. E szokást eltöröltettem, s ezennel minden utca annyi arányban kapott szénát, a hány bikája volt, mi méltányos és igazságos volt. Ezt is én eszközöltem ki.

1882-ben szintén az én két évi utánjárásomra létesítették a terménypiacon a széna- szalma- és mindenféle termény-mássa, mi nekem sok költségekbe került. Szorgalmaztam még 1886. óta az állat-mássa felállítását is, de a tanács azóta ez ügyben tett beadványomat válaszra sem méltatta.

En alkudtam ki a lóvásártért 15,500 forintért, s a megvételre konzorciumot hoztam össze, — de némi csekélység miatt nem sikerült ez, s most a másik társaság — mely az eszmét létesíti — Debreczenben szedi a pénzt, s a fővárosban költi el. Ebben pedig városunknak haszna nincs.

(Megjegyzem, hogy a háromszor általa fizetett bérkocsidíj be lett tudva a kiadásba s így még ez a kiadása is megtértül Márk urnak.)

Alá lévén végre minden részvény irva, mi sem akadályozta többé a végleges megalakulást.

Ekkor ismét két igazgatósági és két felügyelősi tag lett választva Márk Endre ur ismét kész volt ajánlandókkal s ráam csak mint ismét mellőzendőre gondolt s megint kihagyott, bár Nagy Ferencz ügyvéd ur szíveskedett érdekeimben szót emelni, — de Márk ur ismét csak azt mondta, hogy „Balla Mihály ur más helyen jön be!” Hogy hol? azt nem volt szíves megmondani. Sikerült tehát nekem, a főtenyező a vasut építésben — kihagyni és sikerült olyanokat bevinnie, a kik hozzá közel állhatnak, de a kik soha semmit sem lendítettek a vasut ügyén.

E szerint jutalomra már nem számíthattam.

Ekkor következett rádaskép megkárosításom.

Azt csak felemlitem, hogy a Márk Endre ur szavára általam ideiglenesen elvállalt részvényekből 36 darab a nyakamban maradt, mert ígérete daczára az igazgatóság azokat nem vette át, pedig mások sem írták alá. — Nyilván való, hogy én nem önkényű vettem azokat át, hanem mások biztatására, az ügy előmozdítása czéljából — ideiglenesen, jóakarattal.

Ha vagyoni helyzetem engedné, szó nélkül megtartanám mind, de erőm fölött magamra terhet nem vállalhatok, minthogy mindenkorra azt nem is vállaltam, csak is egyelőre, nehogy valaki azt mondhasa, hogy a vasut-építés azért húzódot, vagy épen azért maradt el, mert én, a ki kezdeményező és mindent előmozdító voltam, nem akartam annyi áldozatot tenni, hogy kellő biztató ígéretek mellett sem vettem át ama alájegyzetlen részvényeket — egy időre. En átvettem, — s még ma sem szabadítottak meg azoktól.

Majorságomat egy szoba kivételével, 300 forintért bérbe adtam az igazgatóságoknak, oly módon, hogy a kocsiszin az utczára fog építtetni. A mérnök ur sokáig huzta-halasztotta a dolgot, — többszöri sürgetésem daczára sem jött a helyet kijelölni, s mikor végre kijött, akkor azt jelenté ki, hogy a kocsi-szin az utczára nem fér el, tehát az udvaron jelölje ki a helyet, s nekem fel kellett onnan szednem azon aklokat, melyek évente a 7 vásáron jelentékeny összeget jövedelmeztek.

Ezen kívül Márk Endre ur oly bérleti szerződést erőltetett reám, a mely sokban különbözött az előlegesen megcsinált, de részemre soha ki nem adott ideiglenes szerződéstől, s az új szerződésben igen sok van a társaság javára biztosítva, részemre pedig eléggé nagy kár, mert például én nem vállaltam a szűkeséges átalakítások teljesítését fizetni, s ime még is a nyakamba tolták, — mi által 3 évig, nem gondolt károkat kell szenvednem.

De én még mindig dolgoztam a társaság érdekében. A város által adott 9 hold föld területet felszántattam, luczernával bevettetem, a trágyát elhordattam, a gödröket kiegyenlítetttem, az árkokat kihányattam stb.

Nem akartam azt sem, hogy az igazgatóság 9—10 ezer forintos telep építésbe bele menjen, mert e pénzt czélszerűbbnek találok arra felhasználni, hogy vonalunk a gőzmalomhoz bevezetessék. Nem akartam, hogy kárt valljanak azon diszes állásu, kiválón jeles egyének, kiket a részvényesek közt teljes örömmel szemlélttem.

Helybei tekintélyes egyének figyelmeztettek, hogy kár less társaságot alakítanom, czélszerűbb less magánvállalkozóval fogoznom, vagy 8—10 tagu konzorciumot létesíteni, — de én a t. főügyész ur tanácsára ragaszkodtam a társaság eszméjéhez, s ime ez okozta káromat.

Felemlitem, hogy a vasut-építés a nyomjelzés után félbeszakadt, mert bár Zelenka S. ur ezt elvégezte, (mikor nekem ismét 16 forint 40 kr. kész kiadásom volt) Balogh Mihály főmérnök ur ajánlatot tett, hogy ő reá bizasék a vasut kiépítésé, mi megtörtént, de a munkához nem fogott, mert nem volt szándékában, s vállalkozásával a kiépítés előadását czélozta, hogy ezzel a vasut iránt nyil-

tásának terhe ismét csak reám nehezedett s nekem kellett a kívánt 3000 forint biztosítékot (kaucziót) összeraknom, — minek aláírása czéljából 8 nap alatt személyesen kerestem fel: Csanak József, Csicsó Lajos, Lichtstein Mózes, Lichtschein Sámuel, Pusztay Sándor, Fehér Herman, Fabricius Géza, Riki Géza, Fűöp Jakab Scheer Lajos, Lengyel Imre, Márk Endre, Komlóssy Arthur, Kovács József, Komlóssy Dezső, Lukács Dezső, Hartstein Lipót, Lichtschein Menyhért, Fried Emil, Granát Jakab, Göttl Nándor és Jakobovics Aladár urakat, kik aláírták velem együtt a kívánt összeget.

Hogy a vállalat kivitele semmi halasztást ne szenvedjen, azon időre, míg összerakhatom, Harstein Leopold ur szíves volt a 3000 forintos biztosítékba (kauczióba) 10 ezer forint értékű takarékpénztári könyvecskét a városi hatóságnál egyelőre biztosítékként letenni az én kéresemre.

Bár mily ügygyel-bajjal járt eddig is a dolog, teljes bizalommal fogtam a részvények aláírataásához és sikerült is 76 részvényt elhelyeznem, — ezen kívül meg 23 alapítót ismét személyesen kerestem fel, hogy őket az ügynek megnyerjem és aláírassam, de én nem mentem, tettem az ügy érdekében minden lehetőt, hogy én miattam ne muljon semmi.

Augustus hóban odáig vittem a dolgot, hogy az alapítók tanácskozására összegyűltek s ezen első gyűlésen is az én áldozatkészségem lett igénybe véve, még pedig egyenesen s Márk Endre ur indítványára, mert 21 részvényt még nem lévén aláírva, a társaságot a törvény értelmében megalakítani nem lehetett. Márk Endre ur tehát felszólított, hogy ezen 21 részvényt egyelőre én irjam alá s igyekezzem azokat másokkal aláírni, a mi pedig fenmarad, azt az igazgatóság majd felosztja maga közt. Ez indítvány általános helyeslére talált, hogy tehát az ügy egy percnyit halasztást se szenvedjen e miatt, — aláírtam a 21 részvényt.

A következő gyűlésen ismét az tűnt ki, hogy még 15 részvény nincs aláírva, — előállt a fenti eset ismétlése. Újból ki lett jelentve, hogy a megalakulásról szó sem lehet, az építés meg nem kezdhető, az ügy elodázást szenved.

De Márk Endre ur nem késett megtenni az előbbi indítványt. Irja alá a 15 részvényt is Balla Mihály s a mennyiben azokat mások alá nem írják, az igazgatóság tagjai közt lesznek felosztandók. Nehogy a vasut, melynek érdekében annyit fáradoztam, küzdöttem, ki ne épüljön, vállalkoztam a 15 részvény ideiglenes aláírására, noha már alapító voltam 100 forinttal, a mit be is fizettem s ezen kívül 5 részvényt irtam alá, mi tölem nagyon elégséges, — de azért most sem késtem megtenni a mit tőlem kértek a vasut érdekében.

Átszemérem lenne tagadnom, hogy ily áldozatok tétele után elismerést, az elismerésnek tettekben való kifejezését is vártam azok részéről, a kiknek én mindent előkészítettem idő és tetemes pénzáldozattal.

De a várt viszonzás nem mutatkozott.

Eljött az idő: megválasztani az igazgatósági és a felügyelősi tagokat.

Nyiltan bevallom, hogy ezen állások valamelyikét teljesen biztosítottnak véltem a magam számára, mert más, hasonló társulatoknál már a kezdeményező is, még inkább az ügy keresztült vivőjét elismerés képen ilyen — mondjuk — kitüntetéssel szokták megjutalmazni.

De a geszténye ki volt kaparva a párásból. Vagy is a dolog nehéz oldala el lett intőzve az én fáradságommal és pénzbeli áldozataimmal, most már Márk Endre ur vette magához az intező és jutalmazó hatalmat s nem remélt okossággal mindenünnen kihagyott engem mindenki s főképe a magam csodálkozására. Már az első gyűlésen felszólalt melőltötésemmiatt t. Komlóssy A. ur, kérdést tette, hogy miért hagyattam ki az igazgatóságtól? Márk Endre ur erre — nagy fejszaválások közt — azon megnyugtató kijelentést, tette, hogy „Balla Mihály ur is bejön, — más-helyt fogjuk őt alkalmazni!” És a többi. — Láttam ekkor, hogy Márk Endre ur nem odanéz a hova út és kezdtem erősen hinni, hogy a háromszor fizetett fiakker bérért s pár kérvény megírásért Márk ur mindent magának akar megtakarítani, ellenben engem kijátszani és rászédni szándékozik. Sikerült is ezt tennie.